

Onderwerp

Samenwerkingsovereenkomst SIG Aanvraag HBFO

Datum collegevergadering	24 februari 2026
Thema programmabegroting	Biodiversiteit, erfgoed en landschap
Portefeuillehouder	Paul Hofman
Zaaknummer	2026-002572

Samenvatting

Op basis van het Gemeenschappelijke Landbouw Beleid (GLB) heeft de provincie Gelderland op 1 december 2025 een subsidieregeling opengesteld genaamd 'Samenwerking Integrale Gebiedsontwikkeling'. Elf agrariërs en twee landgoederen in het gebied van de Havikerwaard-Beimerwaard-Fraterwaard-Olburgerwaard (HBFO) willen gebruik maken van deze subsidieregeling. Onderdeel van deze aanvraag is een samenwerkingsovereenkomst met de gemeente Rheden. De gemeente Rheden treedt op als penvoerder van de subsidieaanvraag.

Voorgesteld besluit

1. in te stemmen met het aangaan van de samenwerkingsovereenkomst in het kader van het project SIG Uitvoering HBFO.

Inleiding

Door de schaalvergroting en productieverhoging is de natuur en een leefbaar landelijk gebied onder druk komen te staan. Er is daarom een grote verandering nodig. Die verandering vraagt veel van agrarische ondernemers, maar ook van andere partijen in het landelijk gebied.

De Europese Unie heeft via het Gemeenschappelijk Landbouwbeleid (GLB) geld beschikbaar gesteld voor initiatieven van boeren en andere partijen in het landelijk gebied om te verduurzamen. Het gaat daarbij om het verbeteren van het milieu, de biodiversiteit, de waterkwaliteit en het inspelen op gevolgen van klimaatverandering maar ook om het versterken van de leefbaarheid en om het versterken van samenwerkingsverbanden.

Omdat ieder gebied zijn eigen uitdagingen kent, ondersteunt het GLB een gebiedsgerichte aanpak. Ter ondersteuning van deze gebiedsgerichte aanpak, heeft de provincie Gelderland op 1 december 2025 een subsidieregeling opengesteld genaamd 'Samenwerking Integrale Gebiedsontwikkeling'.

Elf agrarische ondernemers en twee landgoederen in het gebied van de Havikerwaard-Beimerwaard-Fraterwaard-Olburgerwaard (HBFO) willen gebruik maken van deze subsidieregeling. Zij werken hiervoor samen aan een gezamenlijke gebiedsvisie en projectplan als onderbouwing van de aanvraag. De doelstellingen waar de aangevraagde maatregelen aan bijdragen zijn een toekomstgerichte landbouw, adaptatie aan klimaatverandering, vergroting van de biodiversiteit, het verbeteren van de kwaliteit van bodem, water en lucht en de instandhouding van de landgoederen.

Het gaat om aanvragen voor investeringen die gericht zijn op structurele verbetering van bodemkwaliteit, emissiereductie, biodiversiteit en dierenwelzijn. De machines en installaties maken een omschakeling mogelijk naar minder chemische inzet, efficiënter nutriëntenbeheer, verbeterde bodemstructuur en lagere uitstoot van broeikasgassen en ammoniak. De

landschappelijke en biodiversiteitsmaatregelen worden opgenomen in het reguliere beheer van de bedrijven en landgoederen. Daarnaast wordt geïnvesteerd in opleidingen voor omgang met kruidenrijk grasland en voor regeneratieve landbouw.

Beoogd effect

Dit besluit zorgt er mede voor dat de agrariërs en landgoederen in de Havikerwaard-Beimerwaard-Fraterwaard-Olburgerwaard (HBFO) met hulp van de subsidieregeling gezamenlijk een volgende stap kunnen zetten naar een meer toekomstbestendige landbouw in een duurzame balans tussen natuur, landbouw en cultuurhistorie.

Argumenten

1.1 De samenwerking tussen de gemeente Rheden en de boeren en landgoederen in de SIG aanvraag HBFO sluit aan bij de Omgevingsvisie Rheden.

In haar omgevingsvisie kiest de gemeente Rheden voor een toekomst waarin we te gast zijn in de groene omgeving. De visie is gericht op ontwikkeling en vooruitgang met respect voor de natuurwaarden en het landschap. Het doel van de subsidieregeling, samen werken aan toekomstbestendige landbouw, het versterken van natuur en een leefbaar platteland, sluit aan bij de gemeentelijke doelstelling om samen met de boeren en landgoederen te werken aan de noodzakelijke ontwikkelingen en transities in het landelijk gebied. De plannen van de boeren en landgoederen in het kader van deze subsidieaanvraag zijn in lijn met de gemeentelijke ambities.

1.2 De samenwerking met de gemeente Rheden draagt bij aan het in de subsidieregeling benodigde draagvlak

Een belangrijke doelstelling van de SIG regeling is het versterken van de samenwerking tussen verschillende gebiedspartijen. De mate van draagvlak is een van de criteria bij de toekenning van de subsidiegelden. Hoe meer draagvlak, hoe hoger de ranking en hoe groter de kans voor toekenning van de subsidie.

De andere betrokken gebiedspartijen, Gestichten Doesburg, gemeente Bronckhorst, gemeente Doesburg, Waterschap Rijn en IJssel en BoerenNatuurVeluwe dragen bij met een steunverklaring.

1.3 De gemeentelijke organisatie is beter toegerust voor het penvoerderschap dan de deelnemers aan de regeling

De gemeente Rheden heeft de kennis en faciliteiten om als penvoerder op te treden. Het penvoerderschap van de gemeente Rheden speelt ook een belangrijke rol bij het aantonen van draagvlak voor de toekenning van de subsidie.

Kanttekeningen en/of risico's

1.1 Het juridisch – planologisch traject staat los van de samenwerkingsovereenkomst

Deze samenwerkingsovereenkomst willen we aangaan ter ondersteuning van de boeren en landgoedeigenaren die de subsidie aanvragen en om het tonen van draagvlak. Het gaat hierin niet om een juridisch of planologisch akkoord op de maatregelen. Dit volgt pas op een later moment wanneer de agrarische ondernemers de eventueel benodigde vergunningen aanvragen.

1.2 Er kan (een deel van) de subsidie worden teruggevorderd bij onjuiste of onvolledige declaraties van deelnemers of wanneer de activiteiten niet worden uitgevoerd zoals in het projectplan.

De kans is klein omdat de verantwoording vooraf aan de beschikking plaats vindt.

1.3 De penvoerder zou aansprakelijk kunnen worden gesteld bij in gebreke blijven van een van de aanvragers

Dit risico is afgedekt in de samenwerkingsovereenkomst. Elke deelnemer vrijwaart de gemeente uitdrukkelijk voor alle aanspraken, schadeclaims of kosten die voortvloeien uit het handelen of nalaten van die deelnemer in het kader van het project.

1.4 De penvoerder is verantwoordelijk voor de juiste en volledige projectadministratie, archivering, tijdige rapportages en juiste indiening van declaraties.

De gemeente krijgt vanuit de SIG regeling professionele ondersteuning bij de afhandeling van de subsidieregeling. De administratie en verantwoording wordt volledig door hen verzorgd. De gemeente draagt (mede) zorg voor de indiening van de aanvraag in het subsidieportaal en faciliteert de ontvangst van de subsidie en uitbetaling daarvan aan de deelnemende partijen.

Financiën

De gemeente Rheden ontvangt via de SIG regeling een vergoeding voor alle gemaakte kosten.

	Bedrag (€)	Jaarschijf / jaarschijven
Eenmalige uitgaaf:	0	0
Investering:	0	0
Structurele lasten:	0	0

Uitvoering

De deadline voor indiening is 2 maart 2026. Daarna volgt het besluit op de regeling waarna gestart kan worden met de uitvoering van de projecten.

Participatie en communicatie

Na besluitvorming in het college stellen we de vertegenwoordiger van de deelnemende partijen op de hoogte en dienen we de aanvraag tijdig, voor 2 maart 2026, in.

De kennis en resultaten die worden opgedaan over natuurinclusieve landbouw en integrale gebiedsontwikkeling worden actief gedeeld in de verschillende netwerken van deelnemende partijen en via bijeenkomsten en veldexcursies in het gebied.

Bijlagen

1. Samenwerkingsovereenkomst SIG Uitvoering HBFO (concept, definitieve versie wordt nog aangeleverd)
2. Projectplan SIG HBFO
3. Gebiedsplan SIG HBFO

De Steeg, 24 februari 2026

Burgemeester en wethouders van Rheden,

Carol van Eert,
burgemeester

Bart Drewes,
gemeentesecretaris